

Parašė

Pirmadienis, 25 Balandis 2005 02:00 -

Kai kalbam apie pasikeitimus bažnyčioj, dažnai sutinku neigiamą reakciją. Pamenu, kai tik grįžom iš Kanados, Vilniuje bandžiau kalbėtis su šlovinimo grupe. Siūliau kuriant giesmes arba netgi jas atliekant stengtis jas atlikti lietuviškai – tiesiog, kad jos skambėtų lietuviškai. Tiksliai nepamenu, ką jie man pasakė, bet pamenu neigiamą reakciją, pavartotus tokius žodžius, kaip „polka“ ir „valsas“ ir dar paklausė: „Tau ką, taip kaip yra, negerai?“ Tiesa, vėliau požiūris kiek pasikeitė.

Ir visgi, pasikeitimai paprastai priimami kaip neigiamas, nesiektingas dalykas. Vienas iš pasikeitimų, įtakojančių visas gyvenimo sritis, yra taip vadinamas „postmodernizmas“. Postmodernizmas yra pasaulėžiūra, gimusi po ir, daugeliu atveju, kaip reakcija modernizmui. Tai – pasaulėžiūra, dominavusi didžiąją dalį 20 a. Per pastarąjį dešimtmetį postmodernus mąstymas, praktiškai, neliko nepalietęs nė vienos gyvenimo sferos: kinas, literatūra, menas, architektūra, verslas, politika ir net religija – visi kalba postmoderniais terminais. Kaip nekeista, kad tai, ką vadinam „Bažnyčia“ lieka už borto.

Tam tikra prasme, bažnyčia yra vienas iš paskutiniųjų modernizmo fortų, visaip besipriešinantys pasikeitimams. Ji taip sulipusi su modernia mąstysena, kad pastarosios atsisakius, atrodytų, nebeliks nieko – nebeliks tikėjimo.

Kalbėti, kad bažnyčia visiškai nesikeitė, būtų nesąžininga, bet tai praktiškai tebuvo kosmetiniai pasikeitimai. Pavyzdžiui, kad įsigijom vaizdo projektorių. Kai kurie iš jūsų gal pažįstat mano draugą Tomą. Po keleto metų pertraukos jis atėjo į Vilniaus LKB, kai aš ten pamokslavau. Po pamaldų jis pajuokavo: „Niekas nepasikeitė. Giesmės tos pačios. Pamokslai tie patys. Kalba ta pati.“ Ar renkiesi restorane, ar savose patalpose, didelio skirtumo nepadarė.

Tuo pačiu metu, viskas aplinkui keitėsi taip radikalai, kad moderniam žmogui kai kurios kultūros sritys praktiškai lieka nebesuprantamos.

Ar pastaruojų metu teko būti kine? Nebeliko linijinių istorijų, kur viskas vyksta nuosekliai ir viena detalė veda prie kitos. Nebeliko moralizuojančių scenarijų. Netikėti, susukantys protą ir jausmus filmai žiūrovą priverčia įvykius vertinti pačiam – už jį režisierius to nebepadarė. Tiek laikas, tiek vieta paliekama nežinoma. Veikėjai sudėtingi ir prieštaringi – gėrio, blogio ir daugybės atspalvių per vidurį.

Literatūra atspindi tą patį fenomeną. Atsirado antiherojus. Jau nebegalim iš anksto priimti kaip savaime suprantamą dalyką, kad gėris laimės. Tokios istorijos kvepia naftalinu ir atsiduoda naivumu. Pasaulis taip tiesiog nesisuka.

Verslas? Jau seniai priėmėm, kad pinigai, o ne žmonės visų svarbiausia. Etatų mažinimas – gyvenimo norma. Kai tėvai kalbėdavo apie savo darbą, kuriame išdirbo po 30-40-50 metų, nebežinai kaip reaguoti. Kiek savo darbe dirbti tikitės jūs? Firmų bankrotai, perpirkimai, strateginiai susiliejimai – gyvenimo realybė. „Jei atsiliksim dabar, atsiliksim ilgam“, - visai neseniai sakė man kažkas.

Politika? Kas kritikavo valdžią taip prieš 40 metų, kaip tai daroma dabar? Ir tai ne vien Sovietų Sąjungoje. Tas pats galiojo ir taip vadinamame „demokratiname“ pasaulyje. Šiandien gali protestuoti, tyčiotis ir šaipytis atvirai linksniuojant pavardes. Autoritetai kelia didžiausią

Postmodernus krikščionis - I dalis

Parašė

Pirmadienis, 25 Balandis 2005 02:00 -

nepasitikėjimą. Dievo suteiktas autoritetas karaliams? Iš kurio amžiaus atskridai? Jau prisižiūrėjom tų autoritetų!

Postmodernizmas – ne praeinanti mada. Tai – realybė. Ar galim jį ignoruoti? Dar daugiau – jau seniai gyvenam postmodernioj visuomenėj ir seniai perėmėm jos vertybes. Nėra prasmės apsimesti, kad esam „aukščiau“ žmonių aplinkui.

Dabar mums iškyla iššūkis – suvokti ką visa tai reiškia. Ar gali būti postmodernus ir išlikti krikščionim? Ar tai įmanoma? O jei taip, tai kaip atrodo postmoderni bažnyčia? Ar leisim sau tai nagrinėti, ar kišim galvas į smėlį tapdami muziejine relikvija?